Pe când primul credit garantat cu crypto-monede în România?

În pofida avertismentelor repetate ale BNR și ale Autorității Bancare Europene privind volatilitatea deosebita și gradul de risc ridicat asociat crypto-monedelor, investitorii sunt în continuare entuziasmați de potențialele câștiguri, iar antreprenorii absorb acest interes printr-o oferta virtual nelimitata de soluții și aplicații. În timp ce autoritățile pașesc ezitant și formalist în spectrul de reglementare centralizata a crypto-monedelor, analizele de piața prevad o creștere consistenta în adoptarea acestor instrumente în perioada 2021-2026.

În acest context, se vehiculeaza deja în piața posibilitatea utilizarii lor ca instrumente de garanție (soluție oferita deja de platforma Binance). Raționamentul e simplu: crypto-monedele, ca și monedele fiduciare (bancnotele obișnuite), sunt mijloace de schimb. O creștere a utilizarii crypto-monedelor ca mijloc de schimb implica o scadere a utilizarii monedelor fiduciare în același scop, iar daca ipotecile asupra conturilor bancare sunt instrumente de garanție general acceptate, constituirea de garanții asupra portofelelor digitale în care sunt stocate crypto-monede pare un urmator pas logic. În special, din perspectiva faptului ca furnizorii de portofele digitale sunt printre puținele entitați deja reglementate ce acționeaza pe piața crypto-activelor (termen mai larg, ce include atât crypto-monedele, cât și alte active ce utilizeaza tehnologia blockchain (sau alte tehnologii similare) și au o componenta investițională predominanta, nefiind utilizate neaparat ca mijloace de schimb).

Pot fi folosite crypto-monedele ca instrumente de garanție?

Raspunsul scurt e „da". Orice lucru, corporal sau incorporal, ce constituie obiectul unui drept patrimonial este un bun și orice bun mobil poate face obiectul unei ipoteci mobiliare. Crypto-monedele sunt definite ca o reprezentare digitala a valorii care nu este emisa sau garantata de o banca centrala sau de o autoritate publica, nu este în mod obligatoriu legata de o moneda instituita legal și nu deține statutul legal de moneda sau de bani, dar este acceptata de catre persoane fizice sau juridice ca mijloc de schimb și poate fi transferata, stocata și tranzacționata electronic. Nu par a exista dubii, crypto-monedele constituie obiectul unui drept patrimonial, fiind astfel bunuri mobile incorporale. O a doua condiție pentru existența valida a unei ipoteci mobiliare este descrierea suficient de precisa a bunului grevat. Majoritatea portofelelor digitale ce stocheaza crypto-monede pot fi identificate similar conturilor bancare, astfel încât nici descrierea suficienta nu pune probleme.

Deci, la nivel abstract, în România este posibila constituirea unei garanții având ca obiect crypto-monede. Lipsa oricarui precedent poate îngreuna însa procesul la nivel practic, în special datorita atitudinii precaute adoptate implicit de instituțiile publice în fața necunoscutului.

De ce ar fi atractiva o garanție având ca obiect crypto-monede?

Investitorii sunt tot mai interesaţi de crypto-monede şi de un acces cât mai facil, fara costuri ridicate, la credite acordate de fintech-uri, iar o astfel de garanţie poate rezolva problema necesităţii de fonduri în moneda fiduciara pentru investitorii care, mizând pe o creştere accelerata a crypto-monedelor, nu vor sa le schimbe în monede fiduciare. În plus, tendinţa la nivel european nu mai este de respingere completa a crypto-activelor, ci de reglementare a pieţei lor, pentru a oferi protecţie participanţilor ce nu acţioneaza în calitate de profesionişti.

Ce probleme implica utilizarea crypto-monedelor ca instrumente de garanţie şi care ar fi soluţiile?

Potenţialele dificultaţi au doua surse: (i) volatilitatea crypto-monedelor şi (ii) cadrul legislativ ce nu a fost proiectat pentru o astfel de garanţie flexibila.

Volatilitatea implica un risc de scadere brusca a valorii garanţiei. Acesta poate fi însa diminuat prin supra-garantare. În plus, în ipoteza unei garanţii accesorii unei linii de credit *revolving*, valoarea liniei de credit ar putea fi ajustata la intervale regulate de timp în funcţie de valoarea crypto-monedelor care garanteaza obligaţiile de plata a creditului.

Tot volatilitatea face necesara posibilitatea lichidarii rapide a garanţiei. Însa, procedurile de executare silita din România sunt inadecvate pentru acest tip de instrumente. În principal, nu permit vânzarea rapida a crypto-monedelor utilizate ca instrumente de garanţie, sporind astfel riscul nesatisfacerii creanţei creditorului în ipoteza unei scaderi bruşte a valorii crypto-monedelor.

În aceasta zona, ar fi nevoie de o reforma a cadrului legislativ care sa permita proceduri rapide de executare silita, adaptate bunurilor puternic volatile, pastrându-se totuşi protecţii legale adecvate pentru debitorii obligaţiei. Însa, cum bine ştim, legiuitorul nu raspunde de obicei nevoilor pieţei aflate într-o faza incipienta, ci doar în momentul apariţiei concrete a unor astfel de operaţiuni. Aşadar, cum se întâmpla adesea, pionierii unei idei trebuie sa îşi asume anumite riscuri.

Deopotriva, legislaţia consumatorilor este, deocamdata, crypto-alergica, întrucât impune un cadru rigid de informare, timp de reflecţie, raportare şi drepturi ale consumatorilor. O potenţiala soluţie ar fi adoptarea unui cadru legislativ care ofera protecţie consumatorilor în ceea ce priveşte operaţiunile cu crypto-active (riscurile inerente fiind de necontestat).

Concluzie

În concluzie, constituirea de ipoteci asupra crypto-monedelor pentru garantarea diverselor obligaţii este juridic posibila. Cu o serie de masuri legislative bine ţintite în acest sens, o astfel de operaţiune ar putea beneficia şi de protecţia necesara pentru a încuraja entităţile româneşti sa o adopte. E de aşteptat ca primii paşi în lansarea unui astfel de model sa vina din rândul companiilor de tip fintech, însa ramâne de vazut la ce moment va fi considerat ca avantajele în plan comercial ar putea depaşi riscurile.

*Articol scris de: **Veronica Das Alexeev** (senior attorney at law) şi **Silviu Lazar** (attorney at law), avocaţi specializaţi în financiar-bancar şi piaţa de capital în cadrul **Schoenherr şi Asociaţii SCA***